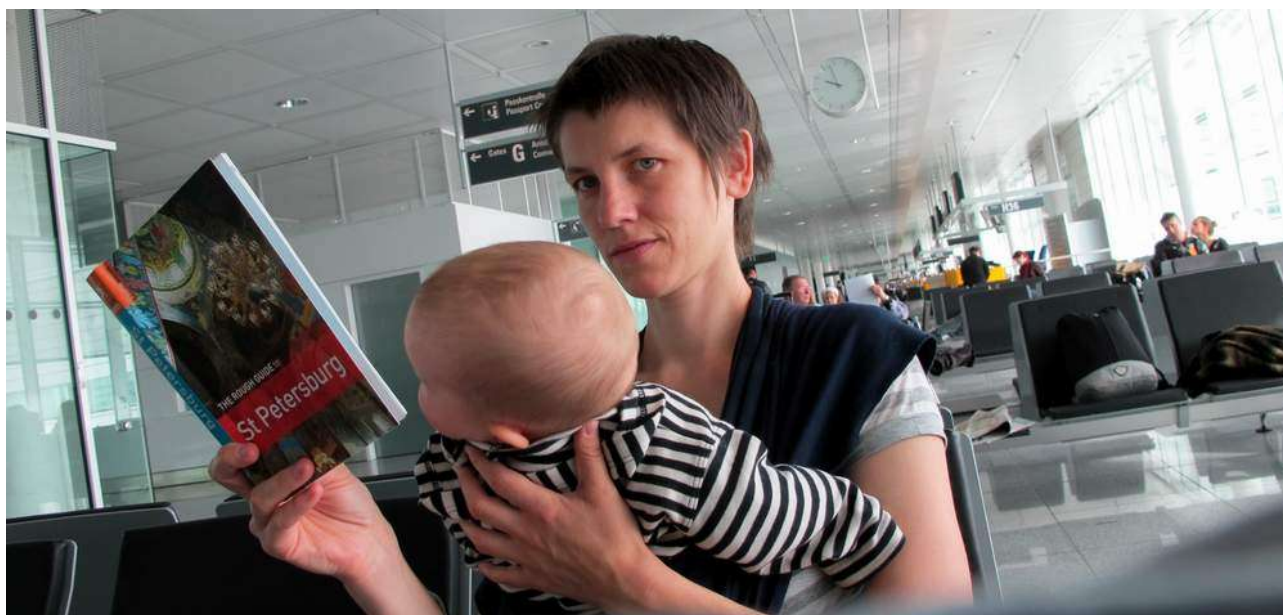

St. Petersburg iz drugog pokušaja (2011)

- Gdje si rođen?
- u St. Petersburgu
- A gdje si išao u školu?
- Petrograd
- Gdje sada živiš?
- Lenjingrad
- A gdje bi želio živjeti?
- U St. Petersburgu

Donedavno bi baš tako izgledao razgovor sa stanovnicima ovog grada. Imena St. Petersburg, Petrograd, Lenjingrad i sada ponovno St. Petersburg; uspješno dočaravaju faze koje je grad prolazio. Ukratko, osnovao ga je Petar Veliki 1703. i kao stari „švabofil“, ga adekvatno nazvao. Za vrijeme Prvog svjetskog rata, zvučati Njemački baš nije bilo popularno i eto Petrograda. Čak i najmanje zainteresirani, mogu pretpostaviti koja struja mu potom dadne ime Lenjingrad. I na kraju je 1991, po raspadu SSSR-a, je dobio današnje „staro novo“ ime St. Petersburg.

Prije 7 godina prilikom moje zadnje posjete, cijeli grad je bio u skelama. Mladi demokrata poput mene si je to objasnio „komunističkim“ pristupom – uređenje je takvo da netko može u trenu odlučiti da puste novce odjednom potroši na obnavljanje jednog cijelog grada. Službeno je to bilo povodom priprema za obilježavanje 300 godišnjice grada.

7 godina kasnije, saznao sam ostatak priče.. Moskva je kao nekoć Beograd, oduvijek bilo mjesto gdje se lova trebala trošiti i gdje se slijevala; a nekoć slavni *Peter* (kako ga oduvijek zovu lokalci) je propadao... No stvari su se promijenile kada je 1999. neki bezvezni birokrata, bivši KGBovac iz St. Petersburga – Vladimir Putin, postao premijer. Nedugo zatim je naslijedio Jeljcina i postao predsjednik majke Rusije. Danas je *Peter* zvijezda koja sjaji punim sjajem, zvijezda koja je dala predsjednika „majci“ Rusiji. Kako to svuda ide, brojne ključne pozicije u državi su zauzeli gazdini prijatelji iz mladosti. Državno financiranje *Petera* je ubrzo postalo stvar prestiža i nacionalni sport (kao i „Skok s votkom“). Nije odmogla ni činjenica da su i najmoćnije ruske korporacije vodili novi ljudi koji su *Peter* zvali svojim domom. Nakon godina zanemarivanja, nekoć slavni carski grad je i danas nešto sasvim drugo, a Putin se to i ne trudi sakriti.

Gdje smo tu Andre, Borna i ja?

Tati se jako svidjelo jednom davno, tata poznaje i mamin ukus, a malko je i sam zabrazdio do daleke Kine. Pa da se malo „uravnotežimo“, odlučili smo se na nešto poznato i zanimljivo, a istodobno ne predaleko.

Jesmo li sve najbolje zamislili? - Skoro.

Samohrane majke male djece i invalide u gradu nije lako naći. Zašto? Što oni često imaju zajedničko? Odgovor bi bio – kolica.. Podzemna, ulazak u dućan ili restoran, često imaju zajedničke dvije stvari: dvostruka NEautomatska vrata i stepenice. Da, da, Razmazili smo se mi „Europljani“, sa Konzumom i ostalim robovlasnicima; sa blagom klimom zbog koje čuvanje topline putem dvostrukih vrata nije sveprisutno.. U svakom slučaju, zadnjih dana smo Andre, Borna i ja, bili već odlično uigrani tim kojem ni dolazak do naše sobe na četvrtom katu bez lifta, nije predstavljao problem. Ponajmanje careviću Borni u njegovim kolicima.

Andre i ja

Kako to bude, veze se na putovanjima često učvrste. Andre i ja smo našli još jedan zajednički interes – ruske žene. Budući da sam otprilike znao što očekivati, mogao sam opušteno promatrati njezinu reakciju. No, bilo ju je dovoljno slušati: „vidi ove noge!“, „ovaj

stas“, „kako su lijepe“, a „nitko se ne okreće za njima“ (osim Andre dok ja guram kolica). „U Zagrebu bi se svaki drugi okrenuo za ovom...“.... itd.. Ruski muškarci su dosadni i bezveze – itd.. itd...

Nisu slučajno brojne internacionalne agencije za ženidbu, smještene baš u Rusiji (npr. www.bride.ru ili www.russianbrides.com). Opći je dojam da ako imate novaca, nije potrebna agencija, dovoljno je zablistati sa nekim skupim automobilom i lancem oko vrata. Trud će se ovdje, kažu itekako isplatiti.

„Local psyche“

(jako zgodna engleska riječ, ne bih ju znao prikladno prevesti, ali mogu ponuditi dodatan opis na [http://en.wikipedia.org/wiki/Psyche_\(psychology\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Psyche_(psychology)))

U ovim razmišljanjima smo imali veliku pomoć od srpskog arhitekta iz Moskve, koji je odsjeo u sobi do naše. Sa 15 godina, nakon srpskog bombardiranja mosta u Metkoviću, je otišao u Beograd, da bi potom bombe u njegovu blizinu bacali Amerikanci.

Za razliku od velike i hladne Moskve, ljudi u St. Petersburgu su puno otvoreniji i pristupačniji; posebno za Ruse i „natucatelje“ ruskog, poput mene. Majke svoju djecu rađaju ranije, pa ih ponekad ostavljaju na čuvanje svojim također mladim majkama. A one bez kolica uživaju u životu u gradu kojeg zovu „vrata Europe“. Njihov zadnji car je jednom rekao: „St. Petersburg je ruski, ali nije Rusija“.

Šta ima za vidjeti

Iskreno, jako volim ljude koji hvale Zagreb i kažu da tu ima puno toga za posjetiti. I ja ću uvijek tako tvrditi i biti ću u pravu kada ga usporedim sa mnogim gradovima, ali ne i sa *Peterom* No, budimo realni, nije *Peter* Pariz, ali želio je baš to postati i daleko je dogurao.

Meni se osobno najviše sviđaju veličanstvene ulice i trgovi, prožeti kanalima i rječicama kojima plove brodići. Istina, uglavnom su to turistički brodovi, ali imaju svoju draž.. Uz obale su smještene različite palače i građevine, svojom veličinom potpuno nespojive današnjem načinu života. Tko tu danas živi? Jedna obitelj i služinčad? Puno je to bogatih obitelji...

... *Nemojte ovaj opis pobrkati sa Venecijom; Venecija je super, ali „niti je Peter mali, niti smrdi“*

Od turističkih atrakcija, najvažniji bi bio **Ermitaž**, ogroman muzej sa zanimljivim eksponatima, ali još zanimljivijim grandioznim „državnim dvoranama“. Šetnjom kroz njih, lako se vratiti u prošlost, u doba svečanih balova, suđenja i ostalih carskih događanja. Među napetijim bi bilo i zadnje hapšenje privremene vlade 1917 g., ustoličene nakon abdikacije cara Nikole II. Novu vlast je vodio Lenjin, a hapšenju je prethodilo pražnjenje topova sa broda Aurora, usidrenog na rijeci Nevi, na palaču... Nakon obilaska palače, čovjek stvarno mora biti bezdušan da se ne sažali nad uništavanjem nečeg tako lijepog.

Zimska palača je centralni dio današnjeg Ermitaža u kojoj su zimu provodili svi ruski carevi i carice. Nalazi se, s jedne strane na ogromnom trgu „Dvortsovaya ploshcad“, a s druge na ušću rijeke Neve u Baltičko more, pokriva površinu od 10tak km. Prilikom zadnjeg prebrojavanja, navodno da su došli do brojke od oko 3 miliona eksponata, a koji su tamo jednostavno kao rezultat nadmetanja kraljevskih obitelji sa njihovim zapadnoeuropskim rivalima..

Šta još ima za vidjeti?

Teško je to reći i ne potrošiti knjigu, no nama se svidio Ruski Versaj po imenu **Peterhof Palace**.

Rezultat je opsjednutosti Petra Velikog zapadnom Europom. Iako ima nekoliko značajnih palača i građevina, najdojmljiviji su njegovi parkovi i vrtovi. Petar je puno putovao Europom i zaslužan je za različite tehnološke inovacije koje su „uvezene“ u Rusiju. Na jednom od svojih putovanja, oduševio se ljetnom rezidencijom Luja XIV, malo izvan Pariza. Naručio je palaču i vrtove bolju od one francuskog kralja. Radio je sa najboljim svjetskim arhitektima toga vremena i navodno sam crtao neke planove.

I Petersburg ima svoju crkvu sa psihodeličnim krovom kao što je ona poznata u Moskvi, zove se adekvatno: Crkva prolivene krvi. Naručio ju je Aleksandar III u čast svom ocu Aleksandru (koji broj?), kojeg su raznijeli drevni teroristi 1881. godine. Točnije raznijeli su mu noge, pa je jadan iskrvario i eto naziva...

Svatko tko je ikad bio u St. Petersburgu, vjerojatno najbolje pamti **Nevsky prospekt**, centralnu ulicu, nešto kao pariški „Champs De Lysee“, svatko tko nešto znači u biznisu tamo ima butigu ili restoran. Pa tako i moj omiljeni KFC (Kentucky Fried Chicken) i to onaj pravi sa velikim porcijama, pun ljudi, a ne ona sramota u Pekingu, gdje sam odvuкао kuma pa zažalio... Navodno da nakon kolapsa Costa kave, Subway-a i DailyFresh-a u Zagrebu, konzultanti KFC-a intenzivno traže dobre lokacije. Živi bili pa vidjeli. Ozbiljna zamjerka mu je samo to što imaju globalni ekskluzivni ugovor sa Pepsi-jem, umjesto sa Coca Cola -om, ali nitko nije savršen...

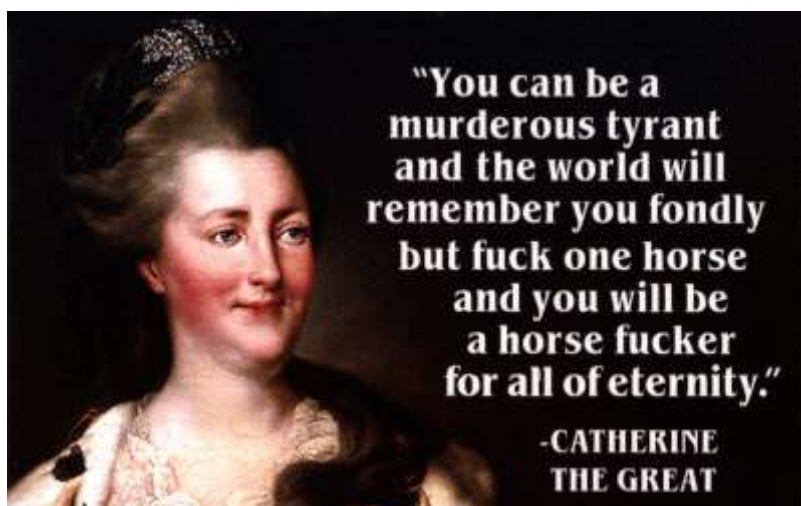

Nevsky prospect je po našim „zagrebačkim mjerilima“ konstantno pun ljudi i stalno se nešto događa. Istovremeno, Srbin arhitekta iz Moskve smatra da je Nevsky upravo sjajan zato što nije stresan kao neka moskovska promenada.

Još mrvica povijesti (Ali samo one najzanimljivije)

Prošlost im je prepuna krvi i pogubljenja, ali zar nije tako svuda? Najdraži su mi oni koji tvrde da je nekad Zemlja bila mirnije mjesto za život.

Katarina Velika, Ruska kraljica je ustvari bila iz njemačke kraljevske obitelji. Udali su ju u Rusiju za Petra III Romanova, šonju za kojeg je kasnije zaključila da nije podoban za vladara Rusije. Zbacila ga je uz pomoć carske garde i jednog od brojnih ljubavnika, Gregorija Orlova. Njegova obitelj ga je držala u zatočeništvu do smrti, a Katarina II je ostala vladati i bila zaslužna za koješta. Provodila je: sekularizaciju države, otvaranje prema zapadu, reforme školstva i zdravstva, edukaciju žena, religijsku toleranciju. Proširila je granice carstva i porazila Otomansko carstvo..

Kraljevska obitelj Romanova koju su pobili Boljševici je još donedavno bila predmet intriga. Imali su sina hemofiličara Alekseja, za kojeg se brinuo prevarantski nadriliječnik Rasputin. Lik je stekao ogromno povjerenje i utjecaj na caricu Aleksandre, natjerao ju na različite loše odluke što je doprinijelo njihovom konačnom padu. Nakon revolucije Boljševici ih nisu odmah pobili, već su ih držali u zatočeništvu u **Carskom Selu**, još jednom prekrasnom kompleksu parkova, vrtova, jezera i palača, nedaleko od St. Petersburga :

Potom su ih premještali po zemlji kako ih Bijela Garda ne bi oslobodila. No, kada su im se carske pristaše približile, Lenjin je ipak naredio pogubljenje.. 17.7.1918. g. je cijeloj obitelji u podrumu kuće u kojoj su bili čuvani, pročitana brzo sklepna smrtna presuda. Odmah potom su ih skupa sa liječnikom, kuharom i poslugom streljali, polili sumporom i zapalili. Dugo godina su po Europi isplivali tobožnji članovi obitelji koji preživjeli pokolj, no tek nedavno je DNK analizom ostataka potvrđeno da su ipak svi smaknuti u jednoj noći...

Jedna od najuvjerljivijih priča po kojoj je snimljen i holivudski film, je ona o Anni Anderson koja je doslovce isplivala u Berlinu. Nju je od egzekucije kakti spasio boljševički stražar i poslije su bili ljubavnici. Za film je Ingrid Bergman dobila Oskara, no Anka ipak nije uspjela uvjeriti ekipu u svoju priču. (http://hr.wikipedia.org/wiki/Smaknu%C4%87e_carske_obitelji_Romanov)

Zanimljivi „Rusi“

Ne smijem propustiti turističkog vodiča iz Izraela koji kao i svi turistički vodiči koje znam, voli putovati. Upoznali ga i opet u hostelu, nedavno je došao iz Mongolije, gdje je u glavnom gradu kupio konja i krenuo u avanturu. Spavao je u stajama gdje je farmerima plaćao čuvanje konja od krađe, prelazio brda i rijeke na leđima konja ili plivajući pored njega. Nakon kružne rute, jednostavno je svojim domaćinima rekao da ponovno prodaju konja i njemu daju dio. Kada ga netko pita odakle je, uglavnom odgovara iz Slovenije. Veli da nitko nije čuo za tu zemlju i da u pravilu odgovaraju: „Ahaa, nice...“. Samo jednom su ga zeznuli i pitali za neku slovensku nogometnu momčad :)

No, da naslov ne ispadne pogrešan, važno je reći da je St. Petersburg dao i uzeo brojne poznate sinove svojoj domovini:

- * Vladimir Putin
- * Grigory Rasputin, ubijen u Peteru 1916 g. kako bi se „pomoglo“ zavedenoj carici
- * Igor Stravinsky
- * Peter Ilyich Tchaikovsky
- * Vladimir Lenjin
- * Aleksandr Puškin, umro u dvoboju u St. Petersburgu 1837.
- * F.M. Dostojevski (Zločin i kazna)
- * V. Nabokov („Lolita“ – pitanje ljubavi između očuha i pokćerke)

Praktične informacije

Za one koji su zaželjeli posjetiti Majku Rusiju, nekoliko crtica:

- * Cijeli put sa presjedanjem npr. u Minhenu traje oko 4h.
- * Viza nije potrebna, ali treba originalni „turistički vaučer“ koji smo pribavili putem „Metropol Tours“ agencije, iznad Kvatrića. Brzo i efikasno.
- * Za Avio kartu preporučam brata Slavka
- * Voda tamo je gadna stvar. Pročišćavaju vodu iz Rijeke Neve i ne uspijevaju odstraniti bakteriju **Giardia lamblia**. Lokalci su imuni, a ostali trče na WC. Problem je u tome što je bakterija prilično vitalna, pa je i pranje zubi problematično, a vodu bi čak trebalo 15 min prokuhavati. O ostalim problemima s takvom vodom – neki drugi put.

Slike potražite na: <http://Rusija.Mozgalica.HR>

Davor